

Warszawa, dnia 2 lipca 2010 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Michał Kielsznia

GDOŚ/DOPozgiz-4200/III-272/2484/10/lś/dt

- według rozdzielnika

W związku z licznymi informacjami na temat niszczenia siedlisk jerzyka (*Apus apus*) podczas prowadzenia prac termomodernizacyjnych na budynkach zasiedlanych przez ten gatunek, Departament Ochrony Przyrody przedstawia poniższe stanowisko w tej sprawie.

Jeżeli prace remontowe, w wyniku których dochodzi do zniszczenia siedlisk, gniazd lub jaj, a także płoszenia lub niepokojenia ptaków objętych ochroną są prowadzone bez zezwoleń odpowiednich organów, naruszają one zakazy wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237) oraz ustawach z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118, j.t.) i z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

W takim przypadku dochodzi do oczywistego naruszenia przepisów ww. aktów, co wymaga interwencji właściwych organów. Organem właściwym do podjęcia takiej interwencji oprócz organów ochrony przyrody i organów ścigania jest także organ nadzoru budowlanego. Zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane organ wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych wykonywanych w sposób mogący spowodować zagrożenie środowiska.

W przypadku prowadzenia prac budowlanych mogących zagrozić ptakom bytującym na terenie inwestycji lub ich siedliskom, organ nadzoru budowlanego zobowiązany jest do wstrzymania przeprowadzanych prac budowlanych, pod groźbą odpowiedzialności karnej osoby fizycznej będącej organem nadzoru budowlanego przewidzianej w art. 231 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

Ponadto zgodnie z art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac. Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązkiem organów administracji publicznej, do których zaliczamy organy nadzoru budowlanego, jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.

Zgodnie z interpretacją Wojciecha Radeckiego („Aura” 4/2010) mimo, iż organy nadzoru budowlanego nie zostały wymienione wśród organów ochrony przyrody, w przypadku gdy organ ten otrzyma informację o robotach budowlanych prowadzonych w sposób zagrażający osobnikom jerzyków, a zatem mogących spowodować zagrożenie dla środowiska, to zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118, j.t.), zobowiązany jest on do podjęcia interwencji poprzez wstrzymanie prowadzenia robót. Kategoryczne brzmienie tego przepisu świadczy, że organ nadzoru budowlanego w takim przypadku musi wstrzymać prowadzenie robót budowlanych.

Jerzyk (*Apus apus*) objęty jest ochroną gatunkową ścisłą na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną.

Gatunek ten oraz jego siedliska, gniazda i lęgi podlegają także ochronie na europejskim terytorium Państw Członkowskich, zgodnie z art. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. WE L 20/7 z dnia 26.1.2010 r.).

Zgodnie z § 10 rozporządzenia w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną, sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt, w tym osobników jerzyka, polegają m.in. na dostosowaniu terminów i sposobów wykonywania prac budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgów, rozrodu i hibernacji, ale także wspomaganiu rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych i edukacji społeczeństwa oraz właściwych służb w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony.

Przed rozpoczęciem prac remontowych lub termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia schronień jerzyka podczas prac budowlanych. W sytuacji, gdy zniszczenie schronień jerzyka podczas prac budowlanych jest konieczne, należy zwrócić się do regionalnego dyrektora ochrony środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku wskazanym jest zawieszanie budek lęgowych dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi.

Za niszczenie siedlisk jerzyków uznać można również montowanie krutek w otworach wentylacyjnych budynków, uniemożliwiając tym samym ptakom powrót do miejsc lęgowych, z których korzystały w poprzednich latach. Inwestor winien zapewnić jerzykom budki lęgowe w przypadku, gdy montowanie takich krutek jest niezbędne.

Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że zawieszenie budek lęgowych nie zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania zezwoleń właściwych organów na wykonywanie czynności zakazanych wobec osobników jerzyka.

Należy również poinformować, że zgodnie z art. 127 pkt 2 lit. e ustawy o ochronie przyrody, kto umyślnie narusza zakazy obowiązujące w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu lub grzywny. Orzekanie w sprawach wynikających z ww. art. 127, zgodnie z art. 132 następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Departament Ochrony Przyrody, mając na uwadze dbałość o przyrodę, w tym ochronę populacji jerzyka oraz właściwe stosowanie przepisów prawa krajowego i międzynarodowego, uprzejmie prosi o przekazanie powyższej informacji do organów samorządu terytorialnego, przedstawicieli mieszkalnictwa spółdzielczego, komunalnego, podległych jednostek nadzoru budowlanego oraz organów ścigania na terenie działania regionalnej dyrekcji ochrony środowiska.

Z upoważnienia
Głównego Dyrektora Ochrony Środowiska
Z-ca Głównego Dyrektora
Ochrony Środowiska
Piotr Olsowski
Piotr Olsowski

Otrzymują:

1. Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska – wszyscy
2. Wojewódzcy Inspektorzy Nadzoru Budowlanego - wszyscy

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Infrastruktury
2. Ministerstwo Środowiska
3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego